

letei ezentul is az országos alpból fedezendők. Kívánja azonban, hogy a megyék járandóságai igazságosabban osztassanak ki, mint most.

Sándor Béla a házipénztár behozatalát szintén nem óhajtja.

Kubicza Pál: A közigazgatás állami funkció lévén, a közigazgatás költségeit mindig az államnak kell viselnie, legyen az adminisztráció akár állami, akár önkormányzat.

Péchy Manó gr. a háziadót szűnősen el- lenzi, a pótdadót elfogadja és Bánhidly feltételein kívül még szükségesnek tartja, hogy a megyék, melyek e részben a miniszteriumhoz felterjesztést tesznek, köllőleg indokolják a célokat, melyek végett pótdadót kívánnak kivetni.

Bánffy Dezső b. Kubicza nézetében osz- tozik, de szükségesnek tartaná, hogy megelőző- leg a megyék területe törvényhozásilag szabá- lyoztassék, illetőleg a kis megyék a közigazgatás érdekében megszüntetessenek, valamint ugyanez érdekében a nagy megyék megkisebbittessenek, továbbá, hogy a tisztviselők fizetése szabályoz- tassék és tételessék országsszerző egyenlővé, min- dig tekintettel bizonyos helyek drágább vagy olcsóbb voltára.

Gyarmathy Miklós az ellen, hogy a megye lakossága nem fog a pótdadó által tulter- helteni, garanciát lát a miniszter jóváhagyásá- ban és abban, hogy mindenki a hozott határo- zat ellen felfolyamodhatik. Különösen kiemeli, hogy az összehívóban mindig ki kellene emelni, hogy pótdadó szándékolatit kivettetni s minő célra.

Bacsák Pál: Helyesli, hogy a közigaz- gatás költségeit az állam fedezze, hozzá járul ahoz is, hogy a megyék pótdadót vethessenek ki, szükségesnek tartja azonban, hogy ezt, a terü- leti új beosztás előzze meg.

Földváry Mihály: A mai adminisztrá- ció az állam érdekében működik s azért költ- ségeit az állam vizsgálja.

Komjáthy Béla: A házi pénztárak behozását tartaná szükségesnek, most azonban szóló véleménye szerint önkormányzatról szólni sem lehetvén, az összes közigazgatási költségek az állam által viselendők.

Tiszta miniszterelnök: Már maga a fel- tett kérdőpont jelzi a belügyminiszteriumnak azon czélját, hogy az évenkénti aprólékos beavatkozás mellőztessék.

Itt az az eszme van kifejezve, hogy nem évről-évre a megye és a belügyminiszterium kö- zött bizony nem igen épületes levelezés alapján állapitassék meg a megyék szükséglete, hanem minden megye egy bizonyos időre tudja, meny- nyire számíthat e ezimen s a pénzt e szerint feloszthassa, fenntartatván természetesen azon ellenőrzés, hogy a közig. érkeire fordítja.

Konstatálni lehet, hogy az iránt nem volt eltérő nézet, hogy a megyei házipénztárt, ugya mint kontemplálva volt, bebozni nem lehet. Arra nézve sem volt egy felszólaláson kívül eltérő né- zet, hogy a megyéknek saját érdekeik czéljából bizonyos pótdadók kivétele megadassék.

A pótdadóra neki az a nézete, hogy az kit- lönböző természetű. Van kötelezett pótdadó, s ilyennek tekintti az egyszésgűgyit. Azután lehet- nek fakultatív pótdadók, s ezek maximumát ré- széről mindenesetre meghatározandónak tartaná. Van végre bizonyos meghatározott speciális czélra rendkívüli pótdadó, mely más országokban is létezik, s erre, azt hiszi, törvényhozási külön engedély volna szükséges.

Ezzel kapcsolatban felhozott a megyei

gyelembé látszanék venni a Choubine gu- nyoros megjegyzését.

— Teljesen elégtűlt vagyok, felelt az ifjú.

Mit is kívánhatnék ennél többet, atyám nyomdokain haladhatni...

Annak csak gondolata is, hogy kö- vetője leszek, öröm és lelki izgalommal tölti el szívemet... igen lelki izgalom- mal, mely tehetségeim gyengeségének ér- zetéből származik. Atyám haldokolva megáldott elkezdett pályámon, s soha nem fogom elfeledni utolsó szavait.

— Atyja a télen halt meg?

— Igen kis asszony; mult febru- árban.

— Azt mondják, kezdte ismét He- len, rövid szűnet után, hogy atyja kéz- iratban, egy nagyon kitűnő művet, ha- gyott hátra. Igaz-e az?

— Igaz kisasszony; atyám eszes, hámulatra méltó ember volt; kegyed bi- zonnyal szerette volna őt, ha ismeri.

— Hiszem magam is. Mi a tárgya dolgozatának?

— Azt nehéz volna pár szóban el- mondani. Atyám nagyon tudós férfin volt, egész lélekkel Shelling követője; oly ki- fejezéseket használt, melyek nem voltak mindig világosak mindenki előtt...

— Kérem mentse ki tudatlanságo- mat, szőlött közbe Helena. Mi az Shel- ling követője?

Bersenieff ajkain halvány mosoly vo- nult végig.

— A Shelling követő, szólt, az, ki Shelling tanát valja, egy kitűnő német bölcsészét. Es a Shelling tana pedig...

alapok kérdése. Ez iránt a megyei törvényt vál- toztató pozitív intézkedésre van szükség, mert vagy fel kell menteni a miniszteriumot a fele- lősség alól, akármilyen történik is azon alapokkal, vagy nem lehet kétségbevonni azon jogát, me- lyet eddig is gyakorolt s mely szerint az előze- tes bejelentést követeli.

Az értekezlet tehát elvileg helyesli, hogy a megyei háziadó, egy, a mintontemplálva volt, nem hozható be, hogy szabályozni, méltányos alapokon rmdezni kell az egyes megyék költ- ségeinek mérvét, még pedig törvényben, ezután pedig megengedni, hogy bizonyos maximumig fakultatív pótdadót kivethessenek, bizonyos elővi- gyázati rendszabályok mellett a kivetés módoza- tai, valamint a kormány részéről gyakorlandó ellenőrzést illetőleg; de a mely ellenőrzéget ő minden aprólékosra kiterjeszteni nem akarja.

Tiszta Kálmán miniszterelnök a követke- ző kérdést tűzi ki:

Szükségesnek tartja-e az értekezlet, hogy törvényhatósági járáások új beosztás által ará- nyosítottassanak, és ha igen, minő irányban és minő módozattal?

Baross Gábor a kérdésre vonatkozólag szükségesnek tartja, hogy a törvényhatósági já- ráások új beosztásuk által arányosítottassanak.

Földváry Mihály nem fogadhatja el azon eszmét, hogy a szolgabírák kötelesek le- gyenek a járás székhelyén lakni. Ez nézete sze- rint csak akkor lesz kivihető, ha a tisztviselők kinevezése behozatik. Azt kívánni egy válasz- tott tisztviselőtől, hogy gazdaságát odahagyva, a központon lakjék, nézete szerint egyáltalában nem lehet.

Széll Ignác Földváry nézeteit a mo- dern adminisztráció kívánalmaival homlokegye- nest ellenkezőnek tartja, s törvényben kéri ki- mondattai, hogy a járáások székhelye megállapit- tassék, és a szolgabíró lakjék ott.

Sokszor előfordul választás mellett az az eset, hogy egy járásban mind a szolgabíró mind a segédszolgabíró nem nagyon kétsé- gesnek, s ezért szükségesnek tartja, hogy egy a megye közönségének, mint a főispánnak meg legyen az a joga, hogy a segédszolgabírókat máshova helyezhesse át.

Tiszta Kálmán: Csak egyet kíván meg- jegyezni a járáások nagyságát illetőleg, hogy t. i. nem tartja csupán a népességet irányadónak a beosztásra nézve. Figyelembe vevendő e tekin- tetben a népesség, a geografikus fekvés, de mindenek felett a községek száma. Szólv olyan megyében élt, melyben vannak igen nagy és igen kis községek. Ott, hol nagy községek van- nak, jó a jegyzői fizetés, képeesebbek a jegy- zők; s könnyebben működhetik egy szolgabíró 60 ezer lakos mellett, mint sok apró kis köz- ségben 20 ezer mellett is.

Br. Bánffy Dezső: Azt óhajtja, hogy a járáások lehetőleg tekintettel a községek számá- ra, a terület nagyságára és a népességre álla- pítottassanak meg, hogy az államkincstár tulságos megterhelteése nélkül legalább négy személyből álljon a hivatalnokai kar, t. i. egy szolgabíróból, egy segéd-szolgabíróból, egy gyakornokból és egy írnököl.

A székhely kérdését, illetőleg nézete sze- rint Földváry alispán véleményét el nem fogad- hatja, mert akkor a közigazgatás érdekeinek eleget nem tennék. Ezzel kapcsolatban támo- gatja Széllnek az áthelyezésre vonatkozó né- zetét.

Majthényi László b. A szvlgabirói já-

— Petrovich András! kiáltott fel egyszerre Choubine, az istenne kérlek, ne tarts itt bölcsészeti előadást Helená- nak! Kegyelem barátom, kegyelem!

— Teljességgel nem tudományos előadás ez, felelt Bersenieff kissé elpirul- va, csak azt akartam mondani...

— Es miért ne lehetne tudományos előadás is? felelte Helena.

Nagy szükségem volna e téren va- lamit elsajátítani öntől.

Choubin merőn szembe nézte fiatal rokonát, s hangosan elnevette magát.

— Mi okon nevet ön? kérdezte He- lena, hideg hangon, s csaknem bosszasan.

Choubine nem felelt, de Bersenieff igyekezett mentegeitni magát.

— Boocsánat kisasszony, szólt, most valóban nincs helyén bölcsesletről beszél- ni... e szép enyhe idő, ez árnys hely, nem arra való. Itt a fillmile daltól, il- latus rózsákról, édes mosolyról illó szól- lani...

— Es franczia regényekről, s női czifraságról, tette hozzá Helena gunyosan.

— Ej! miért ne beszélne a női piperékéről! kiáltott fel Choubine, én sze- retem azt, ha a nő, ki azt viseli csinos.

— De ha nekünk nem tetszik arról beszélni! ha mi nem szeretjük a női ringy-rongyát tárgyalni! felelt türelmet- lenül Helena. Önök művész urak teljes szabadságot követelnek maguk részükre; nem engedhetnék meg, hogy mi is élvez- zük azt kis mértékben?

Miután őn így gondolkodék Pál, sza- bad lenne azt kérdezni, hogy miért tarna dja meg annyira a szegény Zoét?

rások beosztását az önkormányzati hatáskörbe tartozónak véli.

Csatlakozik azokhoz a kik azt mondják, hogy a székhely meg legyen határozva.

Pócsa József. Elfogadja Majthényi néze- teit s azok támogatására több példát hoz föl.

Vizsolyi Gusztáv: okvetlenül szüksé- gesnek tartja a helyes adminisztráció szempont- jából, hogy járási székhely legyen s ott közpon- tositassanak lehetőleg a többi hivatalok ágazatai is. Nem követelendő azonban, hogy a szolgabíró állandóan ott lakjék, de azt igenis követelni kell, hogy a hivatal ott legyen. A segéd szolga- bírák áthelyezésre nézve szükségesnek tartja, hogy ez a főispán és alispán közegyetértésével mindenkori eszközölhető legyen.

Csáki Albin gr.:

A székhelyekre nézve megjegyzi, hogy mi- vel ő leginkább a birtokos osztályból óhajtja, hogy tisztviselők választassanak, nézete sze- rint a székhelyet kötelezőleg megállapítani nem lehet.

Az áthelyezést csupán segédszolgabíróra nézve tartja megengedhetőnek.

Sándor Béla: Egyetért Barossal a te- kintetben, hogy a törvénykezési járáások a poli- tikai járáásokkal összeessenek. Ennek folytán a székhely megállapítását szinten követelendőnek tartja, valamint azt is, hogy a szolgabíró a székhelyen lakjék, miől következik, hogy a szol- gabírósnak hivatalos helyiséget kell adni.

Tabajdy Károly: Abban a meggyő- ződésben van, hogy a járási székhely megállá- pitása s a segédszolgabíró áthelyezhetősé a mo- dern adminisztráció elengedhelen feltétele. Az adminisztráció reformját a községeknek kell kezdeni.

Tiszta Kálmán miniszterelnök: össze- foglalja mondottakat és kitűzi a következő kérdést:

„Lehetséges-e a közigazgatási bíróságok intézményét ma már életbe léptetni, vagy szük- séges-e közigazgatási törvényeink teljes megalkotását bevárni?

Ha ez most, azonnal nem lehetséges mily törvényes intézkedéseknek kellene az általában különösen pedig rendszer és szervezés tekintet- ben megelőzniük s a közigazgatási bíráskodás melyik rendszere fogadandó el?

Horváth Lajos: Azon első kérdésre, valjon lehet-e a közigazgatási bíróságok intéz- ményét ma már életbe léptetni, vagy szükséges-e közigazgatási törvényeink teljes megalkotását bevárni: szóló kijelenti, hogy igenis lehetséges és kívántos is. A közigazgatási bíráskodás be- hozatala különösen az adóügyekben fogja jóté- kony hatását éreztetni.

A mi a második kérdést illeti, hogy t. i. melyikrendszer fogadtassék el, szóló azon rend- szert tartja jónak, mely szerint a bírósági illé- tőség alá tartozó ügyek azonnal a közigazgatási bíróság alá vihetők.

Arra nézve: Majthényi László b. szükségesnek tartja a közigazgatási bíróságok felállítását.

Egyetért Horváth Lajossal arra nézve, hogy a közigazgatási bíróságok már most be- hozhatók.

Álljon — ugymond — a közigazgatási bíróság életössziglen kinevezett elmozdithatlan tagokból s legyen ez az ország legfőbb ítélő- székeivel teljesen egyenrangú.

Dárday Sándor: Távols van attól, hogy a bíróságot a kormány fölé helyezze, s így a kormány felelőssége illuzoriussá váljék. Nálunk

Ez aztán oly nő, kivel lehet minden időben női piperékéről, s öltözet felékről beszélni, s csak is arról.

— Oh nagyon jól van! kiáltott fel Choubine hirtelen felállva; értem, jól ér- tem, felesleges vagyok itt kettejük kö- zött; nem vagyok mársra jó, mint Zoéval vitatkozni, s hozzá küldenek... Legyen, nem bánom, ajánlom magamat!

S összelapitva kezei között az agyag gyurmát, melyet a Zoé feje mintázására használt volt, s elcsietett, bészarkozott szo- bájába, s ki sem jött onnét többet egész este.

Helena, s Bersenieff között, még so- káig folyt azután a társalgás. Már az éj is beállt volt, s a hold és csillagok fen- ragyogtak az égen, midőn a fiatal tanuló, búcsút vett Stakhoffnétől, Helentől s Zoétől.

Elmenve Choubine ajtaja előtt ko- pogtatott rajta.

— Ki van ott? kiáltott ki a művész.

— En, szólt Bersenieff.

— Nős mit akarsz?

— Nyisd ki. Ne szeszélyeskedj. Nem szégyelled ily csekélységért meghara- gudnod?

— En! a világért sem haragszom; alszom s Zoéról álmodom.

— Hagyd a tréfát. Nyisd ki az aj- tót, ha mondom, s nyujtsd ide jobbodat.

Choubine kinyitotta az ajtót.

A két fiatal ember aztán jó késő éjjig beszélgetett még, s midőn elváltak, bensőbb barátok voltak, mint valaha.

a közigazgatási bíráskodásnak az adminisztráció ki-egészítő részét kell képezni, azon szempontból hogy a részrehajlás ellen biztosítékok nyujtson. Nem kell tehát bevárni a közigazgatási foru- mok végleges intézkedését, hanem ha valamely közigazgatási intézkedésből vitás kérdés merül fel, fordulhasson bárki a közigazgatási bíróság- hoz, hol aztán kontradiktórius eljárás mellett döntessék el a kérdés. Ha nem vitás kérdés, hanem csak valamely intézkedés szükségesé forog kérdésben, abba közigazgatási bíróság nem avatkozik.

Többen levén még szólásra jegyezve d. u. 5 órákor folytatta és végezte be a közigazgatási bíróságokról szóló kérdést s ezzel együtt mind- össze felvetett kérdések feletti discussióját az enquette. Senney b. nagyfontosságú beszédét s a miniszterelnök zárszavát lapunk szük tere miatt csak holnapi számunkban adhatjuk

BELFÖLD.

Abrudbánya. 1880. nov. 25.

(Az abrudbányai járásbírósg beadványainak kérdése.)

A „Kelet“ egyik közlelbbi számában az abrudbányai kir. járásbírósgról azt állítja a le- velező, hogy jóllehet minden tagja magyár, az oláh nyelven is beadványokat mégis elfogad- ja, s ezáltal a hivatalos nyelvet nem tartja tisz- teletben s azon jóakaratu tanács adatik a kor- mánynak, miszerint ilyen körülmények között legheylesebb lenne az abrudbányai kir. járásbí- rósg összes személyzetét oláhokból állítaná ki.

Ő rövid közlemény, mely rosakaratu rá- galom, valószínűleg oly egyén tollából került, a ki legkisebb tudomással sem bír az abrudbányai kir. járásbírósg ügykezeléséről és eljárásáról, mert közlő állításának egyetlen bettje sem fele- meg a valóságnak.

Ugyanis az abrudbányai kir. járásbírósg- nál egy annak volt, valamint jelenlegi vezetője alatt is a peres és perenkívüli ügyekben ügyvéd általi ellenjegyzés esetében a nem hivatalos nyel- ven, azaz magyarul szerkesztett beadványok min- den egyes esetben visszautasítottak és nem fo- gadtának el azon indokból, mert ügyvédnek az állam hivatalos nyelvét tudnia, bírnia kell. Hogy ez tény, igazolják hivatalos adatok és bizonyá- ra sokkal jobban ismeri kötelezettségét a minden alap nélkül hazafiaságában megtámadott bíró- ság, semhogy közlőtől várna figyelemztetést.

Végül, jóllehet, az efféle közlemények a bíróság iránti bizalmában és hazafisága iránti meggyőződésében a közvetlen vele érintkező kö- zönséget és feleket nem ingatják meg, azonban félrevezethetik a viszonyokkal nem ismerős nagy közönséget s ez okon tettem meg én is ezen felvilágosításokat a valótlán állításokkal szemben.

Boér Béla.

Görgényszentimre, 1880. nov. 20.

(Katalinbál. Jegyzői nyugdíjalap.)

A görgényszentimrei róm. kath. iskola elől- járásága az iskolai pénztár gyarapítására e hó 27-én igen szépen sikertűl Katalinbált rendezett. Bevétel 51 frt, kiadás 20 frt, s így tiszta jöve- delem 31 frt.

A maros-tordamegyei kör- és községi jegy- zők a jegyzői vizsga letétele alkalmával az 5—5 frtot a nyugdíj-alapra lefizették, de azóta egy krajczárral sem járultak hozzá annak gyarapítása végett. Ugy látszik, hogy annak idejében az 5 frtból akarják huzni a nyugdíjat.

IV.

Helena szobájába térvé, leült a nyi- tott ablak elé, s fejét kezére támasztva, nézett ki az éjbe. Ez már rendes esteli szokássá vált volt nála.

Ilyenkor önmagával társalgott, s szá- mot adott magának egész napi gondolatai s benyomásairól. Stakhoff Helena most töltötte be huszadik évét. Magas termetű, barnás halvány arczu nő volt, nagy világos kék szemét, szép hajlásu, pár verhenyes szállal vegyült szemöldö- kők árnyalták be; magos homloka, egye- nes orra, kissé hegyes álla volt. Sötét szőke hajfirtjei szép idomu nyakát — miként Choubine mondotta volna — leng- ték körül. E fiatal leány egész megjele- nésében, arcának beves s még is tar- tozkodó kifejezésében, élénk, de nagyon változó tekintetében, mosolyában, mely- ről azt mondhatta volna az ember, hogy van benne valami erőltettség, nyugodt, de nem mindig egyenlő hangjában, volt valami, isten tudja minő idegességszerű, valami villanyosságától áthatott, valami szaggatottság s különös rohamosság, szó- val olyas valami, mi nem tetszhetett min denkinek, sőt a mi sokakra nézve épen ellenszenves lehetett. Sebes, söt rohamos léptekkel járt, testét előre hajtva.

Jelleme sajátosság változatokon ment keresztül; elsőben imádtá atyját; azután anyját szerette kizárólagos szenvedéllyel; azután mindkettő iránt elhidegült, de kü- lönösen atyja iránt. Az utolsó időben ugy viselte magát anyja iránt, mintha sze- gény beteggel lenne dolga; mi pedig

Tisztelt jegyző urak! sok más megyékbe a jegyzők évenként minimum 10—20 frttal öreg- bitik a nyugdíj-alapot fejenként, hogy az elér- kezendett időben legyen honnan s mit kiszede- getni.

Gondolkozzanak róla most mikor még ideje, s ne halogassák akkorra, a midőn már késő.

r. l.

Csikszereda, 1880. nov. 27.

(Táncszívalom. Adakozások.)

Tkts. szerkesztő ur!

A cs. szeredai segélyző (veres kereszi) nő- egylet saját pénztára javára f. hó 25-én házas táncestélyt rendezett, mely a helybeli és vidéki intelligencia és polgárság részvétele mellett a leg- kedélyesebben folyt le. E nőegyleti táncestélyt, mint mindig, úgy most is a csinos egyszerűség és feszelen jó kedv jellemezte, mit első sorban az egylet buzgó elnöke mélt. Lázár Dénes- né ő nagyságának lehet köszönni, ki az egylet magasztos czéljaiért — sem időt, sem áldozatot nem kímélve — lelkes honleányi kitartással fá- radozik, s hivatását úgy társadalmi tén, mint hivatalos működésében példányszerű tapintattal tölti be. A táncestély közvetlen rendezésével megbízott egyleti tagok, úgyisintén az egylet fáradhatlan jegyzője mindent megtettek annak lehető legjobb sikerülése érdekében, s hogy ki- fejtett tevékenységüket az anyagi siker köllőleg nem jutalmazta, azt nem annyira a közönyösség, mint inkább az olcsó (50 fros) belépti díjak okozták.

Az estély összes bevétele volt 53 frt 70 kr, kiadás 45 frt 95 kr, tiszta jöve- delem 7 frt 75 kr.

Feltűzettek: özv. Lakatos Jánosné ő nagysága 1 frt, Vinkler Róza k. a. 50 kr, Lázár Dénes alispán úr 5 frt, Lázár Domokos úr 5 frt, Thali István mérnök úr 2 frt 50 kr, Fo- dor Ignácné ő nagysága 1 frt, Kovács Antal úr 20 kr, Pall Joachim honv. hadnagy úr 50 kr, Györfy Sándor úr 50 kr, Molnár Lajos úr 50 kr, Kovács Ferencz esendőr-hadnagy úr 50 kr, Mikó Balint úr 50 kr, dr. Boteg Antal úr 50 kr, Csiki Emanuel úr 10 kr, Fehér D. úr 50 kr, Hutter Pal úr 1 frt és Madár Imre fő- jegyző úr 4 frtot. Ezenkívül Ráduly Elek úr a bálterem fűtésére a fát ingyen adományozta.

Fogadjak a nemes keblű adakozók kegyes adományaikért a nőegylet hálás köszönetét.

(—)

IROOALOM ES MŰVÉSZET.

Nemzeti színház.

(Szombat, nov. 28.) A míg az a megtört szép virágszál ott pihent a halottas ágyon, várva, hogy annyi reménységet, mennyit hozzá íttatunk, annyi gyönyörűséget, mennyit általa élveztünk, elporbadó testével betemesszünk a hideg földbe — addig mulattunk a színházban. Kéler Ilona ha- lálá egész Kolozsvár bánata volt. A király-utczát, mely annyi szomorú nevezetesség színhelyévé vált az utolsó idők alatt, csoportonként látogatta a közönség, mely még egyszer óhajtott látni a halálban azt, a kit szeretett, mig élt.

Mintha édes mindnyájunkét temették volna, olyan volt a gyűllekezet. Egy arcz nem volt ott, melyen a meghatottság ne látszott volna; tán egy gondolat sem, mely nem arra felé irányult hogy ime: ezek a beszédes szemek, ez az éke- sen szóló száj lecsukodtak örökre, erre a nemes atyját illeti, ki büszke volt reá, a míg nevedekett, mint nagyon rendkívüli te- hetségekkel megáldott gyermekek, kez- dett most félni tőle, s azt mondotta, hogy veszedelmes rajongó. Különös lény is volt, annyi igaz.

(Foly. köv.)

ROMÁN KÖZMONDÁSOK.

(Folytatás.)

Ugorkát akar eladni kertésznek!

A szem hiszekényebb a fülnél.

Még az ingednek se hidj.

Megették a hitelét, mint a czigány a templomat.

Elvesztette a becsületét, mint Eva a paradicsomot.

A helyett, hogy nőni látnád, fogy, a mig nem látod.

A viola ganéjban elszárad.

Mindenki tud szabni kenyeret a ma- ga számára.

Fordította:

Moldován Gergely.

(Folyt. köv.)

ambícióval tele életre ráborult felemelhetetlen sötét éjjelével az elmúlás... Egyedül a nemz. szín-ház pénztára maradt közönyös; vigan csongó ezüstöt várt szivgyomrába. És kapott bőven.

A „Fatintza“-t adták. A szegény Ilona lépett fel benne, mint vendég Lidia hercegnő szerepében.

Konstatáljuk itt mindjárt azt, hogy a szín-ház tele volt, mi bizonyítéka annak — bármily kevés érvendete és a tudás — hogy a közönség, még az ily gyengén szervezett operett társaság előadását is szívesen nézi meg.

A felléptetett vendégnek nincs hangja. Tet-szetős színpadi alak, elég kellemesen mozog, — de felléptetését egyáltalában nem tartjuk indokoltak. A ki a kisasszony fátolyozott, gyenge, ércetlen hangját csak szobában is hallotta, tisztában lehetett azzal, hogy nem a kolozsvári szín-ház terjedelméhez való az. Meg vagyunk győződve, hogy az igazgatóság belátja az egyszeri kísérletre is, miként a kisasszony szerződötése — másod operett énekesnőnek — a leggyaribb vállalat volna.

Az előadás általában a nagyon gyengék közé tartozott. — Zajonghy urnak csendes fogalma sem volt szerepéről. Énekrészeiben tapogatózott, pár helyt belérekedt, s a második felvonás nagy kvartettjében ideájával sem bírt annak mit kellene énekelnie, a mi mindenesetre igen nagy fokú ignorálása annak a közönségnek, mely Zajonghy ur félszeg, darabos mozdulatai kezdetleges játéka iránt bőséges elnézés-sel van, azért mert elég kellemes hanganyaga van.

Kancsukoff tábornokot Szilágyi játszta. Jatsza sok ügyességgel, — de a mi hangját illeti az is már csak a mesés hajdankorba tartozik.

Kitagastalanul egyedül Pálmay asszony szerepelt. Kedves és tüde volt minden ízében és sok tapsot kapott. Az előbb említett kvartett anynyiban volt nevezetes, hogy abból csak a Pálmay asszony hangja hallatszott. Alsözeghy kisasszonynak s Szilágyinak nincs — Zajonghy pedig a kinek van, rejtelmesen mozgatta az ajkát egyetlen kottájával sem lévő színpadon az ő parthijának.

A zenekar tíres voltáról már sokszor szoltunk — de Fatintza előadása alkalmából újra kényszerítve vagyunk egy pár megjegyzésre. Nem beszélünk ezuttal az összhang hiányáról, egy-egy kegyetlenül hamisan exequat részről, csupán arra kérjük az intézőket: ejtsék valahogy módját, hogy a vonós hangszerek erősítése meg. Egy igen szűk vonóskvintett, posaunhoz, két trombitához, vadásztrúthoz és aránylag elég teljes falfúvóhoz legalább is szánandó. Egy-egy erősebb tételnél általában hallani sem lehet a vonós hangszereket. Legalább az első hegedűket kellene megerősíteni. A mostani erők a legjobb akarattal sem érvényesíthetik a rájuk eső részt.

Vasárnap nov. 27. „Piros Bugyellária“ került színpadra. Igen jó előadás volt. Pálmay Ilka asszony sok bensőségelt, teljes közvetlenség-gel és mindig szépen játszott. Népdalai most is elragadták a közönséget: taps, kihívás, tiltetés tartott szakadatlan, s Pálmay asszony a sok ováció kiérdemelte. — Várdy Miklós régen nem játszott oly jól, mint vasárnap, éneklésében különösen említésre méltó a Szegény András románcza, melyet mélegséggel, sikerrel dalolt. — Szentgyörgyi sok eredetiséggel, bő humoral mutattatta a közönséget. — Új jelenség volt a színpadon Honti Violetta. Ize-pízezi szerepét remegve, de mulatságosan adta. Énekeiről annyit mondunk, hogy az „ujrásás előtt“ félhanggal járt csak magasabban a zenekar felett. Mint-hogy a kisasszonynak szép, olvadékony, s kellemesen csongó hangja van, mely a magasabb kiképzést megérdemli, — igen ajánlják a színi tanoda végzését, mely után, reméljük, hogy színpadunknak kedves jelensége lesz. — Mostani esetleg ezélba vett szerződötését a k.a. jövője érdekében nem ajánljuk.

Tegnap a nemzeti színházban jelentékeny estét töltött a magasabb művelőzet után vágyó közönség. — Hamlet került színpadra. A bérlet-token kívül, a többi páholy csaknem üresen maradt, a nézőtérben kevesen valának, s csupán a tanuló ifjúság — jó izlésének tanujelét — jelent meg nagyobb számmal.

Szacsavai Izról ismertük eddig is, mint értelmű, törekvő színészt, ki ha akar, feladatát megtudja oldani, azonban eddigi bemutatásai a jó középértelmegeen alig emelkedtek felül. — Azt hittük, hogy tanulmányában csak addig tud haladni, meddig a környeztet — egyáltalában nem erős drámaisággyezet, — elér: de ki-magoszlai, játékában milgondot, erőteljes, mely-reható fölfogást tanúsítani, ily intencziók töle messze vannak. Annál kellemesebben lepett meg tegnap játéka. Hamletet személyesíté.

Konstatáljuk, hogy Szacsavainak „egészbe vére“ alakítását, sikerült nek kell mondanunk. Bár első megjelenésében keveset ígért, — azonban a darab folyamában mind erőteljesebbé, öntudatosabbá vált játéka, és határozottan művészi magaslatoz járt Opheliával való kitünő jelenet alatt: melyben a lélekinté mozzanatok sok színi változtatásban az alapvonalat pillanatra sen vesztette el. E jelenetet minden ízében ér-

vényre emelte, így nem csoda, ha távoztával a közönség szokatlan frenetikus tapsban tört kit

Ismételtük: elismerjük Szacsavai Hamletjét sikerült alakításnak, s így nem lesz kicsinyes gancoskodás, ha annyit ajánlunk mégis, hogy óvakodjék a sentimentalismustól (atyjával való jelenetei, s a nagy monolog), — mert ennek lehető kikerülésével Hamletjével a jelesebb Shakspeare magyarázók közé kúzdheti fel magát.

A többi szereplőről — hallgatunk. Jobb lesz így, mert csak Mátrai (első színész) és Gyenes (Laertes egyetlen jelenetében) állott azon a színvonalon, melyről említést tehetnénk.

Szacsavainé Boér Emma asszony betegsége következtében Opheliát Borowszky M. k. a. rőtönözte. S e rőtönözés előnyére volt Borowszky k. a-nak s roppant hátrányára szegény Opheliának.

Napi krónikánkat tüdvözzellett végezzük, mely Szacsavai illeti meg, kitől azután jogosan fogunk várni, tegnapihoz hasonló, mely lehetővé teszi idővel, hogy sajnálkozzunk a közönség azon része felett, mely operett-inyenczkedésével rontja meg saját magát.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. nov. 30.

Helyi hírek.

— **A következő sorokat vettük:** Azon általános és őszinte részvét, melyet a nagyérdemű közönség soraitban, különösen pedig a jó barátok és közelebbi ismerősök körében szeretett gyermekünk oly korai elhunytá keltett, a legnagyobb hála kéreztelte alóltartak. Fogadják leg-mélyebb köszönetünk és halálunk kifejezését: mind a nagyérdemű kolozsvári közönség, mely nagy számu megjelenésével oly megalatón adott kifejezést egykori kedvence elvételése fölött érzett őszinte részvétének, mind kedves gyerme-
künk azon közelebbi jó barátai és ismerősei, kik a gyász napjaiban önzetlen támogatásukkal si-
ettek reánk nézve az óriási veszteséget elvisel-
hetőbbé tenni. Végül fogadják mélyen tisztelt ismerőink e helyütt legmélyebb búcsuszavunk s hogy ezt személyesen nem tehetjük, szolgáljon azon ismeretes körülmény, hogy elküldött ked-
ves gyermekünk s illetőleg nővér a ragályos és
roncsoló torokból áldozata lón. Kolozsvár, 1880.
november 30-án. Kéler László budapesti
ügyvéd és neje Stadler Katalin az elhunyt-
nak szülői, és Kéler Irma, nővére.

— **A kolozsvári m. k. tud. egyetemi kör** által december 7-én rendezendő táncviga-lommal egybekötött hangversenyre a meghívók már szétküldtek. A rendező bizottság szigorú ellenőrködése dacára is megtörténhetett, hogy a n. é. közönség köréből több illetékes nem jutott meghívója birtokába. Epen ezért a ren-
dező bizottság tisztelettel kéri föl azokat, kik meghívót még eddig nem kaptak; de arra igényt tartanak — szíveskedjenek neveiket az egye-
temi kör helyiségében (belszén utca 11.) kitett
írvé följegyezni. A rendező bizottság

— **A kolozsvári tornavivoda-egylet,** f. évi decz. hó 5-én, délelőtt 11 órakor, a városi bizottság termében, rendkívüli gyűlést tart, mely-re a részjegy birtokos urak tisztelettel meghivat-
nak. Tárty: 12 részjegynek, a városi tanács ál-
tal kinevezendő biztos jelenlétében való kisorso-
lása. A torna-vivodaegylet igazgató választmá-
nya. Páll Sándor, elnök. Móricz Ist-
ván titkár.

— Időjárás. Kolozsvárt, 1880 nov. 30-án reggel 8 ó. hőmérsék 2. légneműs 733. Dűiben 121 hőmérsék 34. légneműs 738.

Hazai hírek.

— **Tisza Kálmán** miniszterelnök a napokban fogja megülni születésének ötvenedik év-fordulóját. A szabadelvű párt tagjai ez alkalom-mal albumot fognak átnyújtani a miniszterelnök-nek, az album a kormánypárt összes tagjainak arczképét tartalmazza.

— **Nagy érdekű tudományos mű.** Mint a „Függetlenség“ értesül Kerkápolyi Károly nem-zetgazdasági elveit rendszerbe foglalva, legköze-lebb egy terjedelmes nemzetgazdasági művet bo-esájt saját alá, mely már a jövő év első felében megjelenne. Kerkápolyi ur — mondja nevezett lap — eredeti gondolkodó fő, s őszintén örülnék hát, hogy a sok legtöbb esetben a középzerint alól maradó kompilator után végre egy igazán eredeti nemzetgazdasági művel fog gyarapodni tudományi irodalmunk.

— **A müncheni magyar festők** egy lap kiadását tervezik a tavasz mintájára. Mindegyik festő egy rajzot készít s így a képek mennyi-ségre nézve felszaporodnak mintegy 20—25-re. A befolyt tiszta jövedelmet a zagrabi szorcsót-lenek részére juttatják. A rajzok többszörösítését fénynyomattal fogják eszközölni; december 15-ig tüzetett ki a rajzok beküldésének határideje.

— **Egy író, a ki „vállalkozik.“** Budapesti lapok azt írják, hogy Balázs Sándor, a jeles el-beszélő a költészet szent birodalmában szerzett vagyona mellé még néhány omnibusz kocsi-t és lovat szerzend be, melyekkel a lánchidra való közlekedést annak egyik végétől a másikig fogja fenntartani. E kocsi színtén jövelmezni fognak valószínűleg nem babérokat, — de pénzt, a mi

az ideális kincsek mellett bővön elfér. A vállalat nem sokára létesül.

— **Zsolnay** pécsi gyáros majolika készí-tményei mind nagyobb kedveltségnek örvende-nek. Mint olvassuk e szép gyártmányok, melyek-ről a király pécsi urja alkalmával elismerőleg nyilatkozott, s melyek sajátoságok elefántesont színezetükkel s eredeti ügyes rajzaikkal egészen új fajt képviselnek — a bécsi piacon nagy ke-lendőségnek örvendenek. Egész dívatba jöttek a Zsolnay-féle különböző műtárgyak s a gyár nem képes a hozzá intézett megrendelések nagy szá-mának eleget tenni. A magyar porcellán iparra nézve azon hír is érdekes, hogy a nagyhírű he-
ndri Fischer-féle porcellán gyár, egy részvény-társulat tulajdonába megy át, mely nagyobb arányokban fogja a munkálatokat folytatni.

— **Csodabogár.** Egyik tudósítónk, ki el van bájolva azon örvendetes hírek által, me-lyek magyarosodásunkról származó bocsátanak s kiváltképen sok gyönyörűséggel olvasott azon mozgalmakról, melyek: ez irányban Sopronban megindultak — e törekvések egy bár gyarló, de mindenesetre felemelkedést méltó gyümölcsöt küld be hozzánk. Egy Miksa nevű soproni bank-ház tulajdonos ugyanis, ki államsorsjegyeket árul, szükségessé látta a német szöveget magyar fordításban is mellékelni „Partial-comodjaihoz“ s ebbeli jóakarata következő értelmesen egy-másmellé ragasztott szavakban nyilvánul. „Parti-al-comod. A ádhozásnak ezen Partial-comod-nak, fog a njeresség, a melik az utolsó njeresség; huzásnál a első Március 1879 á egyötöd — 1839 kai állam jegy Nr. szám 74396 Ezen esete-re esni muszei, a behuzni, vagy előbb, gylin a 20dig rézs az alulirt váltó-tíztes kéz penzvel ki-fizetve, ezenöl Interims-viszfázetése-comod a II fi. 50 lesz. Fog a I. Julius ho 1879 a njeresség nem behuzva, hát elvan vesztve. Sopron Janu-
aris ho 1879. aláírva: P. O. Miksa.

— **A sikkasztások** hírének fájdalom! — ma-holnap egész külön rovatot kell nyitni a lapokban. Most egyszerre egy egész csomó tag lelkiismeretű ember szomorú sorsáról nyertünk ér-téstést. Egyik Kátay Imre, ki Károlyi István gr pénztárnoka volt s Ujpesten tegnapielött el-fogott. Bűnetét töredelmesen be is merte. Mintegy 35 éves ember s azzal vádoltatik, hogy 65,000 frtot sikkasztott el. — Nagy-Kanizsán a járás-bíroságnál fedeztek fel egy Z. zs. aljárásbír által elkövetett, mintegy 2000 frta menő sik-kasztást. — Az ujpesti takarékpénztár könyvve-zetőjét, Korzselizet, ki váltóhamisítás miatt f. hó 2-án Konstantinápolyba s onnan Odessába, majd Nápolyba szökött, budapesti ismerőseihez írt levele alapján Nápolyban elfogták, hol Hart-mann László név alatt él s Goldstein Gyula névre kiállított utlevelét hordott magánál. Ez ügyben a főkapitányság az összes tártyi irato-kat, leveleket még tegnap délután terjedelmes jelentés kíséretében átküldte a budapesti kir. ügyészséghez s egyuttal táviratilag megkereste a nápolyi osztrák-magyar konzult az iránt, hogy a Korzseliznél talált pénz, leveleket és irato-kat, szóval egész podgyászt foglalja le, őt ma-gát további intézkedésig erős őrizet alatt fogva tartás.

— **Meggátolt esküvő.** Vázott a mult vasárnap egy izraelita pár akart esküdni. A vő-legény budapesti, a menyasszony váci illetősé-gli. Midőn már a templomban voltak, érkezett meg a vőlegény kereszttevele, mely szerint ő nem is zsidó, hanem katolikus. Anyja kikereszt-elkedett, midőn a fiu egy éves volt s termé-szetesen a csecsemőt is megkeresztelteté. Az anya azonban csakhamar meghalt s a fiut az izraelita rokonok nevelték föl, s mindig azt hitte, hogy ő is izraelita. Mivel a rabbi nem esketté-bet meg őket, a jegyesek örök hűséget fogad-tak egymásnak a násznép előtt azután a Kor-na fogadóba hajtottak, a hol megölték a laka-dalmat.

— **A Székely mívelődési és közgaz-dai egyesület** tegnap d. e. 10 órakor a Hun-gária szálloda egyik mellékhelyiségében Hajós János min. tanácsos elnöklete alatt rendkívüli s nagy számmal látogatott közgyűlést tartott. A rendkívüli közgyűlést elnök szép magvas be-szöddel nyitotta meg, melyben különösen hang-súlyozta azon nagyfontosságú teendőket, melyek a központi választmányra az új 5. évi ciklus-qan várnak, s melyek között első helyet foglal-nak el, a székely kivándorlás állapotának tanul-mányozása, az ennek megállítására teendő in-tézkedések, a székeld kázi-ipar rendezése s a keleti vasut kiépítése által kelet felé nyitott ut-nak a Székelyfőlg ipara és kereskedelmének emelése érdekében teendő felhasználása. A meg-
éjlenezett előki beszéd után a f. évben Tordán tartott nagygyűlés határozatához képest a köz-ponti választmány által a szűkséghez és viszo-nyokhoz módosított alapszabályokat vették tár-gyalás alá. Igen heves vitát idézett elő az udvarhelyi választmány többségének azon javaslata, hogy a központ Budapest ről Ma-rosvásárhelyre tétessék át. A javaslatot egyedül Ugron Gábor képví-selő pártolta, míg ellene többen — Szász Károly Orbán Balázs, sőt maga Marosvásárhely képví-selője Knöpfler Vilmos is felszóltak. A közgyű-lés székhelyétl ezentúlra Budapestet fogadta el. — A többi módosítások kisebb jelentőségűek,

kiválóbb figyelmet érdemelt még, hogy felosztás esetén az egylet vagyona a kormány felügyelo-te alatt a magyar földhitelintézet kezelése alá adandó. Ez alapvagyon kamatai a tőkéhez esatolandók mindaddig, míg a felosztott egylet czi-
jai valóságára a főrendi ház székelyföldi tagjai és a székelyföldi orsz. gyűlési képviselők hozzá-járásával egy más „Székely egylet“ alakul, mely esetben a vagyon kamataival együtt ezen új egylet kezelése alá bocsátandó azon feltétel alatt, hogy annak csak kamatait és csak szé-kely mívelődési és közgazdasági czelokra hasz-nálhatja fel. Ha pedig 20 év leforgása alatt újabb „Székely-egyesület“ nem alakulna, az esetben az akkor fennálló alap a magyar tudománys akadémiának adassék át, mely azt „Szé-kely-egyleti alapítvány“ ezipen külön kezelje s annak jövedelmét évenként a jelenlegi „Székely-egylet“ alapszabályaiban jelzett czél előmozdi-tására fordítsa. Végül a közgyűlés ezen módosi-tott alapszabályok jóváhagyása reményében a kibővített választmányba 10 új tagot választott meg.

— **A nagyváradi** bölesőházegetlet f. hó 18-án, védnőke Erzsébet napján tartván meg fennállásának negyedszázados jubileumát ez al-
kalommal évkönyvet adott ki. Az egylet tőkéje jelenleg 16,000 ft. Ez idő alatt mintegy más-félmillió gyermeket részesített oltalomban s 6000-nél többenk adott ruh nemlt s más ajándékot. Az egyesület alkotója s első elnöke Fogarassy Mihály volt, az ő távozása után pedig Nogáll János püspök volt.

— **A Bombe** szerkesztőjét, Saphir Sándor-t, zsarolás miatt 6 havi fogházra s politikai jogainak és hivatalviselési képességének egy évre való felülggostzésére ítélte a budapesti tör-vényszék. Saphir czimboráját, Braun Józsefet, hasonló büntényért a bécsi tszvék ítélte el hat havi fogságra. Saphir Sándor 48 éves izraelita vallású, nős, két gyermek atyja, budapesti szülei tésli. A következő zsarolásokról vádoltatott: Frei Salamont, mint uszorsát tette csúfá, mire ez a vádlotthoz fordult, ki tőle egy alkalommal 500 frtot kért, 50 frtban megogyeztek, a gyalázó ezikké elmaradtak. — Fuxbaum Mórtól szintén 500 frtot követelték, 100 frtot lefizetvén, béké-ben hagyott. Eibenschütz Asem 100 frtot fize-tett le hallgatási díjúl Saphirnak. — Groszmann Lipót ugyanannyit. Hecht 30 frtot küldött; kö-
veselték, kénytelen volt még 20 forinttal pótolni. Heschelész pénzűtszértől 150 forintot zsarol-tak ki.

— **A liszibe fult.** Gulina Sándor vesz-prémi szűltetési 26 éves r. kath. molnárlegény a napokban esti 7 órakor Budapesten a „Gizel-la“ malom lisztkamrájában felhalmozott liszt közé esett, melyből kibontakozni nem tudván, benne fulladt. A lisztet gyorsan ellapátolták ugyan a szerencsétlenről, de mikor ráakadtak már halott volt.

— **A telefon,** melynek felállítására a fő-város és környékére nézve Puskás kapott en-gedélyt, s mely ott maholnap létesül is, Ameri-kában akkora gyakorlati használnak örvend, hogy a mint olvassuk, a városok ugy be van-nak hálózva telefontal, hogy az utczák ugy néz-nek ki, mintha pókhálók futnának a járókelők fejei felett szerteszt. Egy Newyork éjszaki ré-szen fekvő városból írják, mikép a tudósító sze-mei előtt a háziasszony 25—30 perc alatt mint-egy 40 angol mértföldnyi területen elszórt ismerő-sével beszélgetett, a kiktől a nyert tudósításo-kat telefon nélkül másfél nap alatt is alig sze-rezhette volna be sok ember segítségével is.

KÖZGAZDASÁG.

Maros-Ludas, 1880. nov. 28.

Méhészet.

Tekintetes Szerkesztő ur! Becses lapja 267. számában volt szíves néhány igénytelen soromat közze tenni a ma-rosludasvédéki méhtenyésztés jeleni állapotá-ról és leendő előmozdítása s felvirágoztatása czéljáról.

A kiüztött czélunk felé már közelünk, mert néhány, az ügy iránt érdeklődő méhész-gazda, a tavaszon az iskolakert helyiségében felál-tandó méhtelep megkezdése, létesítése czéljá-hól már is meghozta áldozatát ígérőben t. i. egy-egy jó kasméhél járást hozzá. Most ezen szíves adakozóknak nevüket nem említem fel, hagyom egy későbbi időre hagyom, hanem ad-dig is, mig ezt tenném, fogadják, az ügy ér-dekében tett szíveségükért, őszinte közö-szetemet.

Továbbá bátor vagyok azon méhészgazdák becses figyelmét is telhivni vidékünkön, kik ez ügyet ohajják előmozdítani, hogy szíveskedné-nek hozzá járulni a felállítandó méhtelep gya-rapításához egy-egy kasméhél; mert ha az ok-szerű méhészet életbe léphet, a hol az okszerű kezelést koronkint megismékelheti, melyet átví-hetnek saját méhészetükbe: sokkal több haszon fog háromlani, mint a mennyi veszteséget szen-vednek a pártfogók.

Ezzel kapcsolatban nem tartom fölösleges-nek felemlíteni a méhészgazdák egy eljárását a méhészkedés körül, a midőn t. i. tavaszkor kite-szik méheiket a szokott helyeikre; ekkor ugyan-is: hogy méheiket nagyobb szorgalomra buzdít-sák, a lépeket ugy felmentik, hogy alig marad

a szegény méhesaládnak annyi lép, hol meg-hozhassa magát addig, mig ismét lesz a me-zőn, miből kiépítse.

Ezen kezelésmód nagy kárral jár, mert a mig a kímetszett lépek helyett újat építenek az idő ugy eltelik, hogy a fiasítással, illetőleg rajzással csaknem akkor állanak elő, midőn már, a mézidőnynek szinte vége van, kivált kedvezőt-len időjárás mellett.

Ezzel pedig azt éri meg a méhészgazda, hogy a késői rajok nem gyűjthetnek s így be-sem teleltetők; sem az anyakaszok, mivel épi-téssel és rajzással volt későig elfoglalva: méz-szűretet nem remélhet. Méheik hát ok nélkül tartja.

Ennélfogva tehát nem tanácsos a lépeket túlságosan kímélszeni, hanem csak annyit, a mit péld. az eregek vagy penészek megrongál-tek; vagy a mit a méhek ürülékeikkel bepisz-kolta: kell eltávolítani.

Ennyit vagyok bátor ez uttal felemlíteni azok figyelemztetésére a legjobb akarattal, a kik még eddig „apámtal ugy láttam“ módon keze-lik méheiket.

Végül sietek azt is felemlíteni, hogy az okszerű méhészethez megkívántató méh-lakok már megvannak rendelve; egy drb a délmagyar-or-szági méhész egylettől Buziásról; egy drb az országos méhészegyesület hivatalos mértől méh-lakiból Budapestről; egy drb. a Prulik-féle át-menetli méh-lakból Tóth-Megyeről Nyitra megyé-ből; egy drb. Gündöcs-féle kapus méh-lak a bé-késmegeyi méhészegyesület elnökétől, nagyságos Gündöcs Benedek apát lelkész urtól Békés-Gyuláról.

Ezek nemsokára magérkeznek és a kik ezek iránt érdeklődnek, az iskola helyiségben, nálam, megszélhetők lesznek. Ezen kívül köz-szemlére is lesznek téve a keddi heti vásáro-kon, hogy a ki jónak, észleztetnek találja vala-melyik félélt, elég jókor megrendelést tehessen vagy helyt készíthessen.

Jártó Imre.

Az „Anker“ élet- és járadék biztosító társaságnál 1880. október hóban benyújtatott összesen 545 bevallás 986,360 frt. Biztosítandó összeggel, és pedig 343 bevallás 682,350 frttal halálesetre, és 202 bevallás 304,010 frttal élet-esetre.

Kiálltva lón 316 kötvény 296,820 frttal halálesetre és 203 kötvény 477,567 frttal élet-esetre; összesen tehát 519 kötvény 774,387 frttal.

A havi bevétel volt 130,678 frt haláloseti díj és 105,019 frt betételekben, összesen két száz 35,697 frt.

Halálesetekért kifizetett 73 484 frt.

Ez évben benyújtatott 5467 bevallás 10,811,801 frttal és kiálltattott 5266 kötvény: 8,965,958 frttal, ugynezen időben bevételt 2,327,387 frt; — halálesetekért pedig kifizette-tett 590,038 frt.

A társaság működése kezdetétől fogva ha-lálosetekért kifizetett 9,683,431 frt és az 1871 —80-ik tululési társulás (Associasio) eredmé-nye 15,702,990. frt volt.

Régi tejfőlből hogy készíthetni iz-
letes vajat? Kisebb gazdaságban gyakran meg-
osik, hogy csak néhány hét alatt gylt össze
annyi tejfőlt, a mennyi a köpűlteshez szükséges,
minek következtében a vaj kellemetlen, keser-
nyés izű szokott lenni. Ennek teljesen elejét le-
het venni az által, hogy a tejfőltbe időről-időre
egy kevés sőt teszünk, körülbelül 30—40 gram-
mot egy literbe. Ez által a vaj nemcsak kelle-
mesebb izűvé, de tömörebbé, keményebbé is
válk. A tejfőlt megsózása a köpűlést is köny-
nyebbé teszi.

Kitűnő francia vigjáték.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 47. szám

Kolozsvárt, szombaton 1880. december 1.

Gaveaut Minard társak.

Franciaia vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gondinet Ödön. Fordította: Temesváry Lajos. (Rendező: Szentgyörgyi.)

SZEMÉLYEK:

Gaveaut	—	—	—	Gabanyi.
Minard	—	—	—	Mátrai.
Theodore	—	—	—	Tolnay.
Plumault Terence	—	—	—	Szombathelyi.
Elvira, Minard neje	—	—	—	Körösné.
Angela	—	—	—	Temesváryné.
Celeste	—	—	—	Gerő Lina.
Colombe	—	—	—	Borbélyné.
Toinette	—	—	—	Gläser Hermin.
Egy lovas zsandár	—	—	—	Mezei.

Történet: Saint Severben, Rouen mellett. Idő: 1869.

Kezdeté este 7 órakor, vége 10-kor.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium folyó évi október hó 15-éről kelt 66,818 számú rendelete folytán az alólírt m. kir. dohánygyári igazgatóság által 1881-ik évre szükséges 6780 darab különböző méretű és pedig:

400 darab 1 és fél emeter vastag, 18 emeter széles, 4 méter hosszú	1400	2	18	4	4	4	4
1600 " 2 " " " " " " "	1600	2	21	4	4	4	4
1600 " 2 " " " " " " "	1600	2	24	4	4	4	4
1600 " 2 " " " " " " "	1600	2	26	4	4	4	4
40 " 4 " " " " " " "	40	2	29	4	4	4	4
60 " 3 és fél " " " " " "	60	3 és fél	32	4	4	4	4
88 " 2 és fél " " " " " "	88	2 és fél	34	4	4	4	4

lágyszalag szállítására nézve ezennel versenytárgyalás tűzetik ki; melyhez írásbeli 50 kros bélyeggel és 10 százalékos biztosíték letételéről szóló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok a kolozsvári m. kir. dohánygyári igazgatóságnál legfeljebb 1880. december hó 13-án délelőtti 11 óráig benyújthatók.

A szállítási és ajánlati feltételek a gyári irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A magy. kir. dohánygyári igazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1880. évi november hó 29-én.

Sz. 9291.—880. urb.

(498) 1—3

Hirdetmény.

Alólírt kir. törvényszék, mint urbéri bíróság részéről közhírré tétetik, miszerint gr. Teleky Károly részéről a felső maros-újvári általános határtárgyalás megengedhetőségért felső marosújvári összes birtokosok ellen folyó évi október 21-én 8888 szám alá beadott kérése folytán a megengedhetőség feletti nyomozatok fogantatására 1881 évi február hó 8-án, délelőtti 9 óráig, Felső-Marosújvárra mai napról 9291 sz. a. végzéssel tárgyalás tűzött ki.

Ezen tárgyalásra az érdekeltek azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy kimaradók birtoka a tagosítást óhajtók birtokához számították s hogy a kérés egyik példányát a kir. törvényszéknél betekintheik.

A gyula-fehérvári kir. törvényszék urbéri bíróságának 1880. november hó 22-én tartott üléséből.

A kir. törvényszék elnöke:

Sz. 6457—880. polg.

(499) 1—3

HIRDETMEŒY.

Alólírt kiküldött bíró ezennel közhírré teszi, hogy a somogyi határtárgyalási ügyben a képviselői rendeltetése, a megváltozott viszonyokra való tekintettel, a mérnöki szerződésnek pótszerződéssel leendő kiegészítése, a tényleges birtok állapotnak a tekkönyvvel lehető összehangoztatba hozatala sat. végett tárgyalási határidőtől 1881 évi január hó 10-ik napjának reggeli 10 órája a helyszínére Somogyi községbe tűzte ki. Mire az összes érdekeltek ezennel megidéztenek.

Erzsébetvárosban, 1880. november 23-án.

A kir. törvényszék nevében:

SZÉKELY MIKLÓS.

kiküldött bíró.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEŒY.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési minisztériumnak 1880. évi november hó 16-án 14556 sz. a. kelt rendeletével a héjjasfalva-esikgyimesi államutak 0—72.263 kilométer — udvarhelymegyei szakaszán az 1881—1883 években szükséges kavics szállítás 11943 fűt 41 kr. erejéig engedélyeztetvén, ennek biztosítására az udvarhelymegyei m. kir. építészeti hivatal helyiségében Sz.-Udvarhelyen 1880. évi decz. 22-én zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

(496) 2—3

Ajánlatok benyújthatók nevezett ministerium segédhivatali igazgatóságában is a kitűzött versenytárgyalást megelőzőleg 5 nappal, alólírt építészeti hivatalnál pedig decz. 22-én déli 12 óráig. Ajánlat tehető három vagy hat évre és az egyes utmesterségekre külön is. A ministeriumhoz beküldött ajánlatokban a borítékban a megye és államut világoosan megjelölendő.

Az építészeti hivatalhoz beküldendő s 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz az ajánlati összegnek 5 százaléka mint bánatpénz csatolandó, vagy készpénzben vagy az árfolyam szerint számított m. kir. állampapírokkal. A ministeriumhoz beküldendő 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz az előírt bánatpénz nem csatolható, hanem a bánatpénz valamely nyilvános pénztárnál letendő s annak letétele az eredeti pénztári elősmervény becsatolása által igazolandó. Két igenlő ajánlat közül az elsőbb beadottnak adatik elsőség.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatik, köteles bánatpénzt 10 százalékra kiegészíteni, mely a vállalat befejeztéig biztosíték letéte marad, a többi ajánlattevőnek bánatpénze a versenytárgyalás befejezte után vissza adatik.

Az ajánlatokban az egységi árakból teendő árendés számokkal és betűkkel világosan kiírandó s azon kívül az ajánlatokban kiírandó, hogy vállalkozó a helyi körülményeket ismeri, s azoknak magát kifogás nélkül alá veti.

A szállítandó kavics mennyiség, ennek egységi árai, a részletes szállítási feltételek és a szerződés mintája alólírt kir. építészeti hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Sz.-Udvarhely, 1880 évi nov. hó 24-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A sz.-fehérvári
kiállítási
érem.

Figyelemreméltó!

A deési
kiállítási
érem.

Feketeerdői üvegyár

erdélyi főraktára Kolozsvárt

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindenféle közönséges fuvott-
ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály
metszett üveget, rosolis-, sör- és borívó garnitúrákat
gyógyszertári újabb mintájú üvegeket
ajánlja továbbá:

kül- és belföldi közönséges

valamint

belgiai Solintábláit

hazai és csehországi porcellán és köedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tükröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetsző műhely,

ablak üvegezési munkát vállaltatnak, vidéken és helyitt.

Hunwald Lipót,

33—100

(279)

B-Magyar-utca 4. sz.

"THE GRESHAM"

életbiztorító társaság LONDONBAN

Magyarországi fiók:
Ferencz-József-tér 5.

Ausztriai fiók:
Béc, Oppening 8.

A társaság vagyona fűt 66.576,053.90
Evi bevételek biztosítások és kamatból 1870. június 30-án . . . fűt 13.628,702.4
Kifizetések biztosítások és járadéki szerződések s visszavásárlások stb.
után, a társaság fennállása óta (1843) fűt 86.000.000.—
A legutóbbi tízezer hónapok közti idő alatt a társaságnál . . . fűt 58.340,600.
Értékig nyújtottak ki ajánlatot, mi által a legutóbbi 25 év alatt beuyjított
ajánlatok összeréteke több mint fűt 945.062.825.—
Értékig megy. — Tervezetek minden közlekedési felvilágosítások a vidéki tégnyők és a magyar és
osztrák fiókok által adtnak. 4—

Alapos és gyors segítség minden gyomor- és altesti bajban
senvedőknek!
Az egészség fenntartása legnagyobb részt a nedvek és vér-
nek tisztítása és tisztántartása, valamint a jó emésztésben rejlik. —
Ezen cél elérésére a legjobb és leghatásosab szer

Dr. Rósa életbalzsama.

Dr. Rósa életbalzsama mindezen kívánatoknak a legutóbbi lete-
sebben megfelel; ez az összes emésztési szervek munkásságát élesíti,
egészséges és tiszta vért alkot és a testnek az előbbi erejét és egész-
ségét visszaadja. — Minden emésztési bajok, névszerint: étvágy-
hiány, savanyu felbőgés, felpuffadás, hányás, gyomor
görcs, benyálkásodás, aranyér, a gyomor étkekkel való
megterhelése stb. ellen a legbiztosabb és legjobbnak talált házi-
szer, mely magának a legrovidebb idő alatt kitűnő hatása miatt al-
alános elterjedést szerzett.

Egy nagy üveg 1 fűt. Félüveg 50 kr
Sok száz elismerő levél megtekintésre készen áll. Ez életbalzsam
bérmentes megkeresések következtében utánvétel mellett mindenfelé
szétküldetik.

B I Z O N Y I T V Á N Y.

Húsz esztendeje hámorhoid-bántalmakban, nyakas gyomorbaj-
ban, asthmában és azzal járó betegségekben és fájdalmakban szenvedek.
E nagy bajban rövid ideig „Dr. Rósa“ életbalzsamát használ-
tam Fragner Prágai gyógyszerészől s e balzsam rendkívüli segítsé-
gemre volt, hogy nem ajánlhatom eléggé a szenvedő emberiségnek;
végtül megjegyzem, hogy leányom sápkórban s verszegénységben
sokat szenvedett s ezen balzsam által egészen meggyógyult. Köte-
lességem, s az igazság szerint tanusítom ezt.

Dr. STURTEWANT,

Gieichenstein, fűdő Halle mellett Szászországban.

Figyelmeztetésül. Kellmetlen félreértések kiküldése tekin-
tetéből kérem a t. közönséget, mindig Fragner gyógytárából
került Dr. Rósa-féle életbalzsamot kérni, mert tapasztalatom
szerint némely helyen csak egyszerűen életbalzsamot árusítanak el,
mely a Dr. Rósa-féle balzsamhoz képest csak hatálytalan keverék.
A valódi Dr. Rósa-féle életbalzsam egyedül a főraktár-
ból Fragner B. gyógytárából (Prága, 205—3.) kapható.

Budapest: Török József gyógyszerésznél.
Kolozsvárt: Wolff János és Valentin Adolf gyógy-
szerésznél.

Tordán: Gyógyszerész Wolff Gábor és fiánál.
Raktárak a birodalom majd minden gyógytárában,
valamint Ausztria minden fűszerkereskedésében vannak.

Minden gyógyszerész és kereskedő urak, kik Dr. Rósa élet-
balzsamából raktárt tartani óhajtanak, sziveskedjenek a fennírt fő-
raktárhoz Prágába fordulni. (180) 10—12

(207)

22—42

Nyomatott „KELET“ nyomdájában Kolozsvárt.

SZÉKY MIKLÓS

gyógyszertárban Kolozsvárt egyedüli nagy

gyógy-különlegességek

Raktára a finomabb gyógyszerészet és illatászat köréből.

Glycerin-Iris viz, a legjobb bőr- s arcztisztító szer, azonkívül hogy
az arcznak fiatal úde frissességét megőrzi, különösen hatályos
szeples s bőrküttlések (pattanások) ellen. 1 üveg 80 kr.

Salyel fogpor, a legjobb s egészségesebb fogtisztító szer, a fogakat,
fehéreké teszi s azokat megóvjá a rothadástól. Egy doboz 50
kr.azár.

Eau de Marseille, kitűnő schweizi szárviz a fogíny erősítésére s a
száj tisztán és épen tartására. Egy üveg 50 kr.

Orientine hajfestő szer, teljesen ártalmatlan s határozott biztos
hatása, melylél a hajnak tetszés szerinti szín árnyalatot, vi-
lágos barnától sötét feketéig adhatni Nr. I. és Nr. II. üvegnek
ára magyar és német használati utasítással 1 fűt 70 krt.

Központi raktára Brandt Richard gyógyszerész Schweizezi-
labdasainak.

E labdasok felrisszítik a gyomrot és a lusta vért, a feles meny
nyisgú epét, nyáktot és savat eltávolítják, s ez által kiválólag ha
bűskomorság, puffadás, gyomor- és fejfájás rásztkór, étvágyhiány
mésztetlenség, aranyér stb. ellen. Egy doboz 25 kr.

Nagy raktár illatszer-, mozsdo-
gyógy- s illatos szappanyokból.

(214)

30—*

Tűzifa

	4		Apróra fűrészelve,		felhasználva és a ház-	
	szűgméter	vágatlan	szűgméter	vágatlan	szűgméter	vágatlan
Bűkkfa hasabos 1 rendű	12	—	7	—	13	60
„ 2 „	11	20	—	—	—	—
Gyertyánfa hasabos „	—	—	7	50	14	—
Tölgyfa „ 1 rendű	10	60	6	50	12	50
„ 2 „	10	20	—	—	—	—
„ dorong vastagabb	8	60	—	—	—	—
„ hantott	9	—	—	—	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 öl) minden ölénél 50 krt
engedményeznek. (454) 5—

Az ölek teljes és sűrű rakásáról a raktárban meggyőződhetni,
25 kr. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újból felölvezhető.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek olcsóságát keresi, gaz-
dasági szempontból a tölgyfát ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Ko-
lozsvárt.

Rendelmények előfogatdnak lakásonnal, főpiacz 32 szám az
ugyenevezett kislábosházánál, valamint Vogel Károly ur ma-
gyar- és hiduteza szögleti üzletében.

Tisztelettel

szentjánosi ferencz.

SARGA KRISTOF

fehérnemű és vászon-raktára

Kolozsvárt,

(belközéputca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkall egyenes
összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n.
érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árú-
kal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:
Fűfű fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima, himzett
és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 fűt 50 krig.
Fűfű színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 kü-
lönböz mintára, jó színtartó 60 krtól 2 fűt 60-ig.
Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 fűt.
Fűfű alsó nadrágok (gatyák) mindegyik szabásu, legjobb len- és pamut
vászonból 70 krtól 2 fűt 50-ig.
Fűfű legűjabb gallérok és közelők 4 réttől legjobb chiffon szövetből
párja 40 kr.
Fűfű színes-szűlt selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab
egy kötegen 60 krtól 7 fűt.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegen 1 fűt 50 krtól 7 fűt.
Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redős 1 fűtől 5 fűt.
Női haló réklík, 1 fűtől 5 fűt, fűkötők len és chiffon vászonból 40 krtól
80 krig. (79) 63—*

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 fűt.
Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 fűt 50 krtól 5 fűt.
Fűgűny-neczek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madráczok,
mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legűjabb szerkezeti esernyők, 1 fűt 40-től 15 fűt.
Fűfű és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól
1 fűt 50 krig.

Legűjabb nyakkendők, posztó, szavabőr és glage kesztyűk, nad-
rágtartók, harisnya-kötők, órasínorok stb. legutányosabb áron.

Fűfű és színes asztalnemű, minden-
féle len és pamut vászon szín-tartó
creton, oxford és madepolan,
színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan
fűfű ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,
sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 fűt. Len és chiffon
himzett stráfok és betétek, kö-
tő, varró, himző pamutok és ezernék, újon szállítottok részére réklík és takarók stb.
Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt
fehérneműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeál-
lításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak boggy, váll- és ujjhossza, papírszeleten pontos mértéke be-
küldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítik, mely esetben áráit és fűjtáját megha-
tározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az óte fiote tt üségeit vissza-
szolgálna, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legűjabb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt meg-
tartani

alázatos szolgálja

Sarga Kristóf.